

כי יקרא קן ציפור לפניך

כי יקרא קן צפור לפניך בדרך בכל עץ או על הארץ אפרחים או ביצים והאם רבצת על האפרחים או על הביצים לא תקח האם על הבנים: שלח תשלח את האם ואת הבנים תקח לך למען ייטב לך והארכת ימים: (דברים כב ו ז).

מסכת חולין דף קלט עמוד ב

תנו רבנן: "כי יקרא קן צפור לפניך" (דברים כב ו). מה תלמוד לומר? לפי שנאמר: "שלח תשלח את האם ואת הבנים תקח לך" (שם ז), יכול יחזור בהרים וגבעות כדי שימצא קן? תלמוד לומר: "כי יקרא" - במאורע לפניך.

במדבר רבה פרשת חקת, פרשה יט סימן כז

"וישלח ישראל מלאכים" (במדבר כ א כא) ... ואומר: "סור מרע ועשה טוב, בקש שלום ורדפהו" (תהלים לד טו). ולא פקדה התורה לרדוף אחר המצות, אלא: "כי יקרא קן צפור לפניך", "כי תפגע שור אויבך" (שמות כג ד), "כי תראה חמור שונאך" (שם ה), "כי תחבוט זיתך" (דברים כד כ), "כי תבצור כרמך" (שם כא), "כי תבוא בכרם רעך" (שם כג כה) - אם באו לידך, אתה מצווה עליהם, ולא לרדוף אחריהם; אבל השלום: "בקש שלום" - במקומך "ורדפהו" - במקום אחר.

דברים רבה פרשת כי תצא, פרשה ו סימן ג

"כי יקרא קן ציפור לפניך". זהו שאמר הכתוב: "כי לוית חן הם לראשך" (משלי א ט) ... אמר רבי פנחס בר חמא: לכל מקום שתלך, המצוות מלוות אותך: "כי תבנה בית חדש ועשית מעקה לגגך"; אם עשית לך דלת, המצוות מלוות אותך, שנאמר: "וכתבתם על מזוזות ביתך". אם לבשת כלים חדשים המצוות מלוות אותך, שנאמר: "לא תלבש שעטנז" ...

ואם היה לך שדה והלכת לחרוש בתוכה המצוות מלוות אותך, שנאמר: "לא תחרוש בשור ובחמור יחדו"; ואם זרעת אותה המצוות מלוות אותך, שנאמר: "לא תזרע כרמך כלאים", ואם קצרת אותה המצוות מלוות אותך, שנאמר: "כי תקצור קצירך בשדך ושכחת עומר בשדה". אמר הקב"ה: אפילו לא היית עוסק בדבר אלא מהלך בדרך, המצוות מלוות אותך. מניין? שנאמר: "כי יקרא קן צפור לפניך".²

שבת שלום
מחלקי המים

¹ מלשון הפסוק "כי יקרא" (בלשוננו היום, "כי יקרה") משתמע שאם תלך בשדה ותראה אם רובצת על האפרחים או הביצים ותרצה לקחתם, או אם עיסקך הוא צייד ומלקט המחפש ביצים או אפרחים, או אז שלח תשלח את האם תחילה. אבל אין מצווה לקום ולחפש קני ציפורים על מנת לקיים את מצוות שילוח הקן. כמו למשל מצוות שחיטה. אם תרצה לאכול בשר, אתה צריך לשחוט כדון. כך גם כאן, אם אתה רוצה לקחת את האם או את הביצים, אז תעשה את זה כמו שהתורה מצווה עליך. ואם תמשיך לטייל ולא תקח לא את האם ולא את הביצים - מה טוב ומה נעים.

² ובהמשך המדרש שם: "בן עזאי אומר: מצוה גוררת מצוה ועבירה גוררת עבירה. כיצד? כתיב למעלה כי תצא למלחמה וגו' וראית בשביה אשת יפת תאר ... מה כתיב אחרינו: כי יהיה לאיש בן סורר ומורה ... הוי עבירה גוררת עבירה. ומצוה גוררת מצוה מניין? תחילה כי יקרא קן צפור, מתוך כך כי תבנה בית חדש, מתוך כך לא תזרע כרמך כלאים, מתוך כך לא תחרוש בשור ובחמור יחדו, מתוך כך גדילים תעשה לך. הרי: מצוה גוררת מצוה".